

FRANÇOIS DOSSE

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΦΙΛΙΕΣ

ΑΡΟΝ & ΣΑΡΤΡ

ΣΑΡΤΡ & ΜΕΡΛΩ-ΠΟΝΤΥ

ΦΟΥΚΩ & ΝΤΕΛΕΖ

ΝΤΕΛΕΖ & ΓΚΟΥΑΤΑΡΙ

ΛΕΦΟΡ & ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ

ΡΙΚΕΡ & ΝΤΕΡΙΝΤΑ

ΛΕΒΙΝΑΣ & ΝΤΕΡΙΝΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Αρόν και Σαρτρ: «τα συντροφάκια»	31
«Τα συντροφάκια»	31
Ο χωρισμός κατά τη διάρκεια του πολέμου	40
Η επανασύνδεση μετά τον πόλεμο και η ενθρόνιση του σαρτρικού υπαρξισμού	45
Η ρήξη γύρω από τον γκωλισμό	50
Όταν ο Σαρτρ κοιτάζει προς την Ανατολή, ο Αρόν κοιτάζει προς τη Δύση	53
Ο στρατευμένος παρατηρητής και ο συνοδοιπόρος	58
1956: ο Αρόν στο πανεπιστήμιο και η ρήξη του Σαρτρ με το ΚΚΓ	66
Κι ο ένας κι ο άλλος για την ανεξαρτησία της Αλγερίας	71
Ο Σαρτρ είδωλο του αντιιμπεριαλισμού και ο Αρόν φίλος των Αμερικάνων	80
Η μετωπική σύγκρουση των «συντροφάκων»: Ο Μάης του '68	83
Τα «συντροφάκια» ξανασυναντιούνται για έναν κοινό ανθρωπιστικό σκοπό	91
Το τέλος του παιχνιδιού: μια διπλή εξαφάνιση	94
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Σαρτρ και Μερλώ-Ποντύ: σχεδόν αδέρφια	97
Μια καλά δεμένη ομάδα στο τιμόνι του Temps modernes	102
Ρήξη με φόντο τον Πόλεμο της Κορέας	108
Ένα δύσκολο πένθος και ένας τάφος χτισμένος πάνω στην οδύνη	119
Υπόρρητες φιλοσοφικές αποκλίσεις	122

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – Μισέλ Φουκώ και Ζιλ Ντελέζ:

εξ αποστάσεως συνενοχή	131
<i>Ξαναδιαβάζοντας μαζί τον Νίτσε</i>	134
<i>Ο Αντι-Οιδίπους</i>	141
<i>Το Πειραματικό Κέντρο της Βενσέν</i>	144
«Είμαστε όλοι γκρουπούσκουλα»	150
<i>Η French Theory</i>	157
Διαφορετική στάση απέναντι στους νέους φιλοσόφους	161
Σταδιακά οξύνονται οι διαφωνίες	167
Επιθυμία, ηδονές και αλήθεια	173
Ο πρόωρος χαμός του Φουκώ: Ο Ντελέζ ως αναγνώστης του Φουκώ . . .	181

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Ζιλ Ντελέζ και Φελίξ Γκουαταρί:

σκέψη για τέσσερα χέρια	189
<i>Μια παράδοση αλλά γόνιμη συνάντηση στη σκιά του Μάη του '68</i> . . .	190
<i>Γιουχάροντας το οιδιπόδειο τρίγωνο</i>	198
<i>Μια ξεχωριστή συγγραφική συναρμογή</i>	201
<i>Πώς να κάνουμε τις παραφωνίες να ακουστούν</i> <i>μελωδικά: Ο κεραυνός και το αλεξικέραυνο</i>	208
<i>Η κατάληξη του κοινού σχεδίου και η αγωνία</i> <i>μη χάσουμε την ταυτότητά μας</i>	213
<i>Το κοινό πάθος για την «ελάσσονα» λογοτεχνία: Κάφκα</i>	219
<i>Η σφήκα και η ορχιδέα</i>	228
<i>Ένα ντουέτο που δεν σπαταλιόταν προς τα έξω</i>	231
<i>Ο χαμός και το πένθος του φίλου</i>	235

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 – Κλωντ Λεφόρ και Κορνήλιος Καστοριάδης:

οι καλύτεροι εχθροί	239
<i>Από τον τροτσκισμό στο Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα</i>	240
<i>Αποκλίσεις και διάσπαση στην ομάδα</i>	251
<i>Ανασυγκρότηση μιας τριάδας: Καστοριάδης, Λεφόρ, Μορέν</i>	255
<i>Ένας αντιολοκληρωτικός πόλος</i>	260
<i>Για μια νέα πολιτική κουλτούρα</i>	270
<i>Ο παγκόσμιος πόλεμος είναι εδώ: αποκλίνουσες αναλύσεις</i>	272

<i>Από τον Μαρξ στον Φρόυντ: ο Καστοριάδης γίνεται ψυχαναλυτής</i>	278
<i>Μια βίαιη και μη αναστρέψιμη ρήξη</i>	283

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Πωλ Ρικέρ και Ζακ Ντεριντά:

<i>μια αγαπητική διαμάχη</i>	291
<i>Ο Ντεριντά βοηθός του Ρικέρ στη Σορβόννη</i>	291
<i>Η διένεξη Ρικέρ-Ντεριντά γύρω από τη μεταφορά</i>	300
<i>Κοινοί αγώνες: η προσέγγιση</i>	311
<i>Μια εγγύτητα στα θέματα του στοχασμού:</i>	
<i> το αρχείο, η φιλοξενία, η συγχώρηση</i>	315
<i>Η εγγύτητα του θανάτου και η αμοιβαία αναγνώριση</i>	320

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – Εμανουέλ Λεβινάς και Ζακ Ντεριντά:

<i>το τρομερό αντίο</i>	325
<i>Δύο διαδρομές σημαδεμένες από τον αντισημιτισμό</i>	325
<i>Ο Λεβινάς στη σκιά του Χούσερλ και του Χάιντεγκερ</i>	329
<i>Ερασιτέχνης ταλμουδιστής;</i>	333
<i>Το ντεριντιανό πρόγραμμα της αποδόμησης</i>	338
<i>Ο Ντεριντά ως αναγνώστης του Λεβινάς</i>	347
<i>Ο Λεβινάς ως αναγνώστης του Ντεριντά</i>	353
<i>Το A-dieu ή το αδύνατο πένθος</i>	359

ΟΥΒΕΡΤΟΥΡΑ – Μια κουλτούρα της φιλίας 365

Αρόν και Σαρτρ, Σαρτρ και Μερλώ-Ποντύ, Φουκώ και Ντελέζ, Ντελέζ και Γκουαταρί, Λεφόρ και Καστοριάδης, Ρικέρ και Ντεριντά, Λεβινάς και Ντεριντά.

Πώς γεννήθηκαν αυτές οι φιλίες μεταξύ φιλοσόφων που σημάδεψαν τον καιρό τους; Τι είναι εκείνο που καθιστά τα «ζευγάρια» αυτά τόσο ξεχωριστά, και τι μας λείπει για την εποχή τους και τα διανοητικά της διακυβεύματα;

«Γιατί ήταν εκείνος· γιατί ήμουν εγώ», έγραφε ο Μονταίνιος για τη φιλία που τον συνέδεε με τον Λα Μποεσί, την ίδια στιγμή που αναφωνούσε: «Ω, φίλοι μου, δεν υπάρχει ούτε ένας φίλος».

Ο François Dosse στηρίζεται στην αλληλογραφία τους, σε λιγότερο γνωστά γραπτά τους, σε μαρτυρίες, προκειμένου να φωτίσει την οικειότητα σε αυτές τις φιλικές σχέσεις, οι οποίες σφραγίστηκαν από μια συναισθηματική εγγύτητα που ωστόσο δεν απέκλειε τη διαρκή αναζωπύρωση της ζηλοτυπίας και της αντιπαλότητας, της πίκρας και της εχθρότητας. Η ένταση του ανταγωνισμού συνυπήρχε με την εντυπωσιακή συμφιλίωση, ενίοτε μετά θάνατον.

Μέσα από αυτές τις διασταυρούμενες διαδρομές, ανασυγκροτείται ολόκληρο το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, με όλες του τις διενέξεις, τις ρήξεις και τις κοινωνικές εκρήξεις.

